

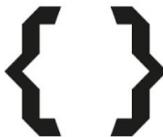
ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Запорізька політехніка»
Українська асоціація з менеджменту та бізнес-освіти
Жешувський університет, Інститут економіки та фінансів (Польща)
Економічний університет в Кракові (Польща)
Запорізька торгово-промислова палата
Університет Вітаутаса Магнуса Факультет економіки та менеджменту (Литва)
Університет Градец Кралове Факультет інформатики та управління (Чехія)
Економічний університет – Варна (Болгарія)
Академія Куявсько-Поморська (Польща)

Міжнародна науково-практична конференція

«ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ТА ЇЇ РЕГІОНІВ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ТРЕНДІВ: УПРАВЛІННЯ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»

25-26 травня 2023 року.

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Запорізька політехніка»
Українська асоціація з менеджменту та бізнес-освіти
Жешувський університет, Інститут економіки та фінансів (Польща)
Економічний університет в Кракові (Польща)
Запорізька торгово-промислова палата
Університет Вітаутаса Магнуса Факультет економіки та менеджменту
(Литва)
Університет Градец Кралове Факультет інформатики та управління
(Чехія)
Економічний університет – Варна (Болгарія)
Академія Куявсько-Поморська (Польща)

ЗБІРНИК ТЕЗ

Міжнародної науково-практичної конференції

«ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ТА ЇЇ РЕГІОНІВ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ТРЕНДІВ: УПРАВЛІННЯ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»

25-26 травня 2023 року

Електронне видання на CD-ROM

Запоріжжя, 2023

УДК

Т

*Рекомендовано до видання Вченою радою
Національного університету «Запорізька політехніка»
(Протокол № від __.__.2023 р.)*

Упорядник: Шарова С.В.

Редакційна колегія:

Наумик В.В., д-р техн. наук, професор (відпов. ред.)

Шаломєєв В.А., д-р техн. наук, професор

Корольков В.В., канд. екон. наук, доцент

Шарова С.В., канд. екон. наук, доцент

Лифар В.В., д-р. екон. наук, професор

Губарь О.В., канд. екон. наук, доцент

Пулїна Т.В., д-р. екон. наук, професор

Лищенко О.Г., канд. екон. наук, доцент

Кокарева С.М., канд. фіз. вих, доцент

Висоцька Н.І., начальник патентно-інформаційного відділу

Тези доповідей друкуються методом прямого відтворення тексту, представленого авторами, які несуть відповідальність за його форму і зміст.

Т

Відновлення України та її регіонів в контексті глобальних трендів: управління, адміністрування та забезпечення. Тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції, Запоріжжя, 25–26 травня 2023 р. [Електронний ресурс] / Редкол. :В. В. Наумик (відпов. ред.) Електрон. дані. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2023. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. – Назва з тит. екрана.

ISBN

Зібрані тези доповідей, заслуханих на міжнародній науково-практичній конференції серед студентів, викладачів, науковців, молодих учених і аспірантів. Збірка відображає широкий спектр тематики наукових досліджень, які проводяться у Національному університеті «Запорізька політехніка». Збірка розрахована на широкий загал дослідників та науковців

ISBN

© Національний університет
«Запорізька політехніка», 2023

УДК

Для цієї моделі парної регресії коефіцієнт детермінації становить 0,7482., тобто втрата точності прогнозу за цією моделлю є статистично несуттєвою. Якщо ж залишити в моделі лише фактор X_1 , то коефіцієнт детермінації для такої моделі становить лише 0,5496, тобто точність прогнозу за такою моделлю суттєво зменшується.

Хоча модель (2) не враховує безпосередньо вплив обсягу експорту на ВВП, цей вплив проявляється опосередковано через прямий зв'язок між обсягами експорту і імпорту. Отже, можна очікувати, що завдяки тому, що Європарламент підтримав пропозицію Єврокомісії про збільшення тарифних квот для України на деякі види сільськогосподарської продукції, обсяг експорту української продукції буде зростати і, відповідно, зростатиме обсяг ВВП. Лібералізація митних умов дозволить Україні збільшити товарообіг не тільки з країнами Єврозони, але і з третіми країнами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

УДК 519.86

Лебедева І.Л.¹, Гур'єва Г.Д.²

¹ канд.фіз.-мат.наук, доц., ХНЕУ ім. С. Кузнеця

² студ. гр. 6.06.073.100.21.1 ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ЦІНА НА ПАЛИВО В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННИХ ДІЙ: АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗ

В умовах воєнного стану в Україні управління соціально-економічними процесами набуває надзвичайно важливого значення для забезпечення функціонування економіки країни. Застосування економетричних методів до розв'язання логістичних проблем є тим підґрунтям, яке здатне забезпечити оптимізацію фінансових та матеріальних потоків, допомогти знизити витрати та забезпечити вчасне постачання необхідних ресурсів. Застосування математичних методів дозволяє прогнозувати попит на різні види товарів та послуг. Наприклад, для забезпечення військових потреб необхідно вчасно доставляти різноманітні ресурси, такі як паливо, боєприпаси, медикаменти та інші матеріали [1]. І прогноз на потреби у цих ресурсах буде обґрунтованими, якщо побудувати модель регресії, що характеризує зв'язок між відповідними факторами. При побудові таких моделей треба приймати до уваги ціни на паливо, оскільки паливо є однією з найбільш витратних складових логістичної діяльності. Вартість транспортування залежить від цін на паливо, тому їх коливання суттєво впливає на витрати логістичних компаній.

Метою даної роботи було дослідженні зміни цін на паливо протягом 2020-2022 рр. і побудова економетричної моделі часового ряду, яка дозволяла би робити прогноз на подальший період. Побудова моделі здійснювалась із застосуванням вбудованих функцій MS Excel.

У Таблиці 1 наведено дані щодо ціни на паливо за період 2020 – 2022 рр. по кварталах. Для побудови моделі регресії розглядалася ціна за 1 літр бензину А-95 на АЗС України [2].

Таблиця 1 – Зміни ціни на бензин А-95 у періоді з 2020 року по 2022 рік

Дата	Ціна, грн/л	Дата	Ціна, грн/л	Дата	Ціна, грн/л
15.04.2020	24,83	15.04.2021	29,06	15.04.2022	42,55
01.07.2020	22,15	01.07.2021	29,75	01.07.2022	50,61
15.10.2020	23,01	15.10.2021	30,1	15.10.2022	49,41
31.12.2020	25,27	31.12.2021	30,56	31.12.2022	51,5

Аналіз даних, наведених у Таблиці 1, свідчить, що протягом останніх трьох років ціна на бензин А-95 значно підвищилася. Для побудови регресійної моделі необхідно перш за все визначити тип функції апроксимації. Для цього за даними таблиці 1 побудовано графік залежності ендогенного (внутрішнього) фактору Y , яким є ціна на бензин, від екзогенного (зовнішнього, незалежного) фактору t , яким є порядковий номер кварталів (номер вимірювання).

Рисунок 1 – Динаміка цін на бензин А-95 за кварталами.

З рис. 1 видно, що протягом досліджуваного періоду існує тенденція зростання ціни на паливо, для апроксимації якої можна обрати лінійну функцію. Однак зростання не є монотонним. Відносно цієї лінії тренду спостерігаються коливання, які можна вважати періодичними. Для побудови математичної моделі часового ряду, яка описує зміну ціни на паливо у часі, застосуємо модель, яка передбачає декомпозицію значень ендogenous фактору на тренд і циклічні складові. При цьому будемо враховувати лише сезонну складову, яка залежить від номеру кварталу. Оскільки період, що розглядається, є достатньо коротким, то нема сенсу розглядати довгохвильові коливання. Згідно з припущенням відносно того, що функція апроксимації для лінії тренду є лінійною, і з урахуванням адитивності тренду і сезонних складових математична модель задачі має вигляд:

$$\hat{Y} = b_0 + b_1 \cdot t + \bar{s}_i, \quad i = \overline{1, 4}, \quad (1)$$

де b_0, b_1 – параметри рівняння лінії тренду; \bar{s}_i – середнє відхилення для i -го кварталу (сезонна складова). Подначка $\hat{}$ над літерою Y означає, що це значення є розрахунковим за моделлю.

За допомогою вбудованої функції `LINEST()` табличного редактора MS Excel були обчислені параметри рівняння лінії тренду, і, відповідно, рівняння регресії набуває вигляду:

$$\hat{Y} = 15,36 + 2,88 \cdot t + \bar{s}_i, \quad i = \overline{1, 4}. \quad (2)$$

Слід зазначити, що для лінії тренду коефіцієнт детермінації становить 0,8561, тобто 85,61% мінливості ціни на бензин визначається впливом часу і тільки 14,49% припадає на вплив сезонних коливань і інших випадкових факторів, які не враховуються в даній моделі.

Обчислення середніх значень сезонних складових дали такі результати (таблиця 2).

Таблиця 2 – Середнє значення сезонних складових за моделлю декомпозиції часового ряду

Сезонна складова, грн	\bar{s}_1	\bar{s}_2	\bar{s}_3	\bar{s}_4
	2,39	1,54	-1,33	-2,61

У якості прикладу застосуємо рівняння регресії (2) і дані таблиці 2 для здійснення прогнозу ціни на бензин А-95 на III квартал 2023 року. У цьому випадку маємо таку формулу:

$$\hat{Y}(t = 15) = 15,36 + 2,88 \cdot 15 - 1,33 = 57,20. \quad (3)$$

Отже, можна очікувати, що у третьому кварталі 2023 року ціна бензину А-95 становитиме 57,20 грн/л.

Підвищення ціни на паливо в Україні має серйозний вплив на логістичну галузь і може призвести до змін в маршрутах перевезень і навіть до зміни самих логістичних стратегій. Слід зауважити, що нафта і продукти її переробки, до яких належить бензин, є основним предметом імпорту в Україні й обсяг імпорту за цей час не зменшуються, незважаючи на зменшення ВВП. В умовах сталого підвищення ціни на паливо в Україні логістичні компанії можуть звернутися до альтернативних джерел енергії, таких як біопаливо або електромобілі, якщо це зменшить витрати на пальне.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Логістика війни. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/perevezennya-v-ukrajini-pidchas-viyni-gumanitarni-vantazhi-obmezhennya-na-perevezennya-50231625.html>

2. Вартість бензину на АЗС України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/markets/fuel/a95/>

УДК 368

Павлішина Н.М.

канд.економ.наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

СИТУАТИВНИЙ МАРКЕТИНГ ЧИ ХАЙП НА ВІЙНІ?

Вітчизняний ситуативний маркетинг за роки війни дуже змінився, став більш зрілим та відповідальним. Компанії навчилися слухати своїх споживачів та реагувати на поточні події.

Ситуативний маркетинг — це відповідь бренду на події, які активно обговорюються в суспільстві й цікаві його цільовій аудиторії. Ці інформаційні «вкиди» суттєво посилюють увагу до бренду та мають вірусний ефект [1].

Війна змінила українців, змінила компанії, змінила їх комунікації між собою. Саме сутність комунікацій змінилась найбільш помітно і вирізняється від довоєнних та від основних світових тенденцій. Перехід на українську мову, захопленість національною символікою, прояв патріотизму – відмінні риси, багато компаній почали використовувати у своїх меседжах патріотичні мотиви та військову тематику.

Але багато із них переступили межу, почавши спекуляції на тему війни. Використовувати певні події у комунікаціях – це ситуативний маркетинг, він реагує на «болі» та інтереси цільової аудиторії. Однак спекулювати на темі війни – це хайп.